

Handläggare
Ann-Katrin Averstedt
Telefon: 08-508 33 629

Till
Utbildningsnämnden
2014-08-21

Läromedlen på Stockholms skolor

Svar på skrivelse från Jan Valeskog (S).

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Jan Valeskog (S) har till utbildningsnämnden lämnat en skrivelse med frågor om hur Stockholms grund- och gymnasieskolor hanterar läromedelssituationen. Utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att redogöra för läromedelssituationen utifrån de frågor som ställs.

Under de senaste åren har skolorna inom utbildningsförvaltningen utvecklat arbetet med digitala resurser. Flertalet av skolorna är rustade med interaktiva skrivtavlor, surfplattor och bärbara datorer till eleverna.

Under mars 2012 påbörjades arbete med att upphandla en gemensam skolplattform för alla förskolor och skolor i Stockholms stad. Skolplattform Stockholm har i uppdrag att förse verksamheterna med bra pedagogiska verktyg och effektiva administrativa rutiner. Verksamheterna ska få stöd i sitt behov av förnyelse och förändrade arbetsätt genom modernt IT-stöd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasie- och avdelningen för utveckling och samordning.

Bakgrund

Jan Valeskog (S) refererar i en skrivelse till de försämrade skolresultaten i Sverige och i Stockholm, han hänvisar även till det senaste resultatet av PISA. Undersökningen placerar Sverige lågt i kunskapsmätningar och Stockholm hamnar allt längre ner i olika nationella rankingar. Jan Valeskog menar även att skolorna ofta inte har råd att investera i bra och effektiva läromedel på grund av bristfälliga resurser och ger utbildningsförvaltningen uppdraget att redogöra för läromedelssituationen på Stockholms grundskolor enligt frågeställningarna:

1. Hur mycket lägger Stockholms grundskolor respektive gymnasieskolor på läromedel, per elev?
2. Hur mycket investerar vi i datorer/Ipads på skolorna och hur mycket digitala läromedel?
3. Hur vanligt är ”digitala gratismaterial”, eller annat ”gratismaterial” i undervisningen på Stockholms skolor?
4. Finns det exempel på skolor som särskilt har satsat rejält på och prioriterat moderna läromedel i undervisningen?
5. Hur viktigt bedömer förvaltningen det är för undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsresultat att moderna och adekvata läromedel finns tillgängliga på Stockholms skolor?

Förvaltningens synpunkter

Skolan ska bidra till elevernas kunskapsutveckling, där utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Rektor har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och skolans arbetsmiljö ska utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel datorer och andra hjälpmedel. Läraren har i sin profession i uppdrag att använda läromedel som bidrar till elevens måluppfyllelse utifrån gällande läroplan. Det är sällan endast ett läromedel används i undervisningen utan det är en kombination av böcker, tidningar, filmer, webbtjänster och IT-program.

1. Hur mycket lägger Stockholms grundskolor respektive gymnasieskolor på läromedel, per elev?

Varje skola fattar beslut, i enlighet med samverkansavtalet, hur skolans budget ska fördelas och kostnaden per elev är utifrån bedömt behov. Den totala kostnaden för posten läromedel som

redovisas här, grundar sig på bokslutet för 2013. I posten läromedel bokför skolor olika vilket inte möjliggör att redovisa läromedel per elev och år.

Total kostnad för posten läromedel:

Grundskolor: 201 015 483 kr

Gymnasieskolor: 70 212 905 kr

I den ekonomiska redovisningen framgår inte hur stor del av totalen som är inköp av digitala hjälpmedel.

2. Hur mycket investerar vi i datorer/Ipads på skolorna och hur mycket i digitala läromedel?

Hyra av IT-utrustning från Volvo IT 2013 innefattar både surfplattor och datorer. För att specificera uppdelning av IT-utrustningen måste varje fakturaunderlag genomgå.

Total kostnad för hyra av IT-utrustning:

Grundskolor: 118 282 515 kr

Gymnasieskolor: 37 807 155 kr

Många skolor gör ytterligare inköp av framförallt surfplattor.

3. Hur vanligt är ”digitalt gratismaterial” eller ”gratismaterial” i undervisningen på Stockholms skolor?

Utbildningsförvaltningen centralt tillhandahåller ett stort antal tjänster för skolorna, till exempel Stockholmskällan, ett Halvt ark papper, webbmatte, Nationalencyklopedin (NE) samt WorldBook och Myrios som riktar sig till gymnasiet.

Många av skolorna prenumerar på andra pedagogiska webbtjänster som till exempel Espresso. Espresso är ett multimediaarkiv där olika pedagogiska material finns som stöd i undervisningen för årskurs F-6. Learnify är en tjänst för samtliga lärare och elever i Stockholms stad. I Learnify kan lärare skapa egna digitala läresurser och dela med andra lärare. Under 2012-2014 erbjuds skolorna kostnadsfria utbildningar i Learnify. Pedagog Stockholm är en webbtjänst för att bland annat inspirera lärare. Webbplatsen beskriver bland annat förskollärares och lärares arbete i Stockholms förskolor och skolor. På sajten finns stödmaterial i form av reportage, filmer, lärare som bloggar, kontakter, nätverk, resurser för undervisning och kompetensutveckling, skolforskning, information om reformer och utvecklingsarbeten med mera.

Digitala Akademin är ett nätverksstöd för att tillämpa IT i skolan. Bakom den Digitala Akademin finns KTH, Stockholms Universitet,

Learnify AB och Stockholms Stad. Digitala akademien ordnar nätverksträffar och seminarier för lärare.

Genom skolstöd/medioteket inom avdelningen för lärande och elevhälsa, finns möjlighet för skolor att pröva program innan det blir aktuellt att köpa dem. En bra metod för att anpassa program till elever med särskilda behov. Skolorna kan inte ladda ner kostnadsfria program direkt i datorn. Alla program beställs via applikationsförvaltarna och paketeras via Volvo IT.

4. Finns det skolor som särskilt har satsat rejält på och prioriterat moderna läromedel i skolorna?

Under de senaste åren har skolorna inom utbildningsförvaltningen utvecklat arbetet med digitala resurser. Flertalet av skolorna är rustade med interaktiva skrivtavlor, surfplattor och bärbara datorer till eleverna.

Alla elever i årskurs ett och två i gymnasieskolan har sedan hösten 2013 en egen bärbar dator/surfplatta. Från och med höstterminen 2014 gäller detta alla gymnasieelever.

Flertalet skolor som har gjort en satsning på digitala verktyg har även använt olika pedagogiska metoder som att ”skriva sig till läsning” som bygger på den norske forskaren Arne Trageton. Metoden har visat sig vara framgångsrik i förskoleklass och årskurs 1-3 för den första skriv- och läsinläringen. Intresset för metoden ”flipped classroom” är stort. Det handlar om att minimera genomgångar med klassen för att frigöra tid för diskussion och individanpassa undervisningen mer. Eleverna går igenom ett aktuellt avsnitt hemma och kommer förberedda till lektionen med egna frågor och funderingar.

I samband med SETT- mässan, som utbildningsförvaltningen är medarrangör i, lyfts stadens goda exempel och inspirerar andra skolor till utveckling.

5. Hur viktigt tycker förvaltningen det är för undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsresultat att moderna och adekvata läromedel finns tillgängliga i Stockholms skolor?

Förvaltningen anser att det fortsatt är ett viktigt utvecklingsområde att utveckla undervisningen bland annat genom att eleverna ges möjlighet att använda digitala verktyg på ett enkelt och flexibelt sätt. Arbetet med att säkerställa att samtliga lärare har tillgång till egen bärbar dator fortsätter och skolorna strävar efter att öka digitala enheter i undervisningen.

Stockholms stad har upphandlat en ny skolplattform för stadens samtliga skolverksamheter; förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Det utgör en del i arbetet att nå Stockholms stads vision 2030 om en skola i världsklass. Projektet Skolplattform Stockholm har tagit avstamp i regeringens strategi om den digitala agendan som är en process som ska leda till att Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Skolplattform Stockholm har i uppdrag att förse verksamheterna med bra pedagogiska verktyg och effektiva administrativa rutiner. Verksamheterna ska få stöd i sitt behov av förnyelse och förändrade arbetssätt genom modernt IT-stöd.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelsen ”Läromedlen på Stockholms skolor” från Jan Valeskog (S).